

Finanssiala ry

VN/6550/2024

TEM: Kasvuyrittäjyyden toimintaohjelmaluonnos

Ohjelmaluonnoksessa tärkeitä kirjauksia yritysrahoituksesta

Kasvuyrittäjyyden toimintaohjelmaluonnoksen mukaan tavoitteena on tunnistaa toimenpiteitä, joiden avulla voidaan vauhdittaa erityisesti keskisuurten ja midcap-yritysten ("Mittelstand") kasvua ja uudistumista. Taustalla on hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan tavoitteena on kaksinkertaistaa kasvuhakuisten keskisuurten yrittäjävetoisten yritysten määrä Suomessa vuoteen 2030 mennessä.

Finanssiala ry (FA) pitää ohjelman tavoitetta kannatettavana ja katsoo, että sen saavuttamiseksi on tärkeää huolehtia rahoitusmarkkinoiden yleisestä toimivuudesta ja monipuolisesta rahoitustarjonnasta. Kasvuhakuisten yritysten kohdalla tarve on usein riskiä aidosti kantavasta oman pääoman ehtoista rahoituksesta. Kun tällaisen riskipääoman saatavuus on turvattu, myös pankki- ja muun vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen saanti helpottuu. Yritystoiminnan pääasiallisena rahoituslähteenä tulisi aina olla markkinatoimijoilta hankittava rahoitus, ja julkisen rahoituksen roolin tulisi olla vain täydentävä, markkinapuutteita paikkaava.

Kuten ohjelmaluonnoksessa todetaan, finanssikriisin jälkeen luotu uusi sääntely rajoittaa rahoitusalan toimijoiden riskinottoa. Samansuuntaisesti vaikuttaa myös yhä tiukempi ja läpitukenvämpi valvonta. Esimerkiksi kasvuyritysten rahoittaminen on pankeille usein vaikeaa. Sääntelyn lisääntymisen myötä julkisten toimijoiden kuten Finnveran merkitys rahoittajana on kasvanut. Samalla julkisten toimijoiden – ja siten viime kädessä veronmaksajien – kannettavaksi on siirtynyt sellaisia riskejä, jotka normaalisti kuuluisivat yksityisten markkinatoimijoiden kannettaviksi.

FA pitää erityisen tärkeänä ohjelmaluonnoksen kohtaa 10, jossa kehoitetaan huolehtimaan pankkien kyvystä rahoittaa kasvuyrityksiä. Finanssisääntelyn laadinnassa EU:ssa ja kansallisella tasolla on 15 viime vuoden aikana painotettu vahvasti rahoitusvakautta talouskasvun sijasta. Finanssikriisin kokemusten valossa rahoitusvakauden painottaminen on ollut ymmärrettävää, mutta viime aikoina on alettu yhä enemmän havahtua siihen, että sääntelystä on tullut yksi talouskasvun jarruista. Jotta kehitys saataisiin käännettyä, olisi syytä arvioida kriittisesti olemassa olevan sääntelyn tarkoituksenmukaisuutta ja tarpeen mukaan korjata sääntelyä niin, että kasvuyritysten mahdollisuudet hankkia rahoitusta mm. pankeista paranisivat. Lisäksi uuden sääntelyn luomisessa tulisi olla hyvin pidättyväinen. Jos uutta sääntelyä kuitenkin luodaan, tulisi kiinnittää erityistä huomiota sen vaikutuksiin pankkien ja muiden yksityisten rahoittajien kykyyn ja mahdollisuuksiin rahoittaa kasvuyrityksiä.

Samoin FA pitää hyvänä, että ohjelmaluonnoksessa tunnistetaan talousosaamisen ja kansankapitalismin merkitys yritysten kasvurahoitusmahdollisuuksien laajentamisessa (kohta 9). Kotitalouksien kannustamiseen sijoittamiseen paitsi kasvattaisi niiden omaa vastustuskykyä talouden erilaisia häiriöitä vastaan, myös kerryttäisi pääomia, joita voidaan sijoittaa mm. kotimaiseen yritystoimintaan. Tässä

onnistuminen edellyttää, että sijoittamisen verotus on ennakoitavaa ja kohtuullista ja että kansalaisten talouslukutaitoa parannetaan. Vastasyntyneen säästötili ja vapaaehtoisen eläkesäästämisen lisääminen ovat esimerkkejä keinoista, joilla säästämisen ja sijoittamisen kulttuuria – ja siten kansankapitalismia – voitaisiin edistää.

Lopuksi FA haluaa tuoda esille yleisemmän huolensa siitä, miten yrittämiseen (ja siihen elimellisesti sisältyvään riskinottoon) suhtaudutaan Suomessa. Tuoreen kyselytutkimuksen¹ mukaan lottovoitto on edelleen suomalaisten ykkösvaihtoehto omalle vaurastumiselle. Yrittäminen jää kauas sen taakse suosiossa. Lottovoitto myös peittoaa kyselytulosten mukaan yrittäjyyden hyväksyttävänä vaurastumisen tapana. Selvästikin suomalaisten asenteissa on korjaamisen varaa, mikäli halutaan lisätä yrittämistä ja yrittäjyyttä Suomessa.

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila

johtaja, pääekonomisti

¹ Danske Bank: Taloudellinen mielenrauha 2024 -kyselytutkimus, 29.8.2024